

Garip bir adam: Orhan Veli

ÖĞR. GÖR. FADİME ŞİMŞEK

O'nun şiirleri ile tanışmam lise yıllarıma rastlıyor. Benim için sıradan şiirlerin adamıydı Orhan Veli. O sıralarda 'Sessiz Gemi' şiirinden ötürü Yahya Kemal gibi bir üstadın peşine düştüğümden olsa gerek, Orhan Veli'nin şiirleri hayatımda yer edinebilmiş değildi henüz. Ancak buna rağmen Türk şiirindeki tabuları yıkan bu adamın önemli biri olduğunu kabul ederdim içten içe. Öyle ya hiç de kolay değildi kafiyesiz, gösterişsiz hatta sıradan şiirler yazarak kendini ve bu 'garip' anlayışı kabul ettirebilmek. Çünkü o güne dek görülmüş bir şey değildi böylesine umarsızca yazmak. Dolayısıyla Orhan Veli ve arkadaşlarının (Melih Cevdet Anday ve Oktay Rifat Horozcu) başlattığı bu akımın garip akımı olarak adlandırılması tesadüf olmasa gerek.

SIRADAN OLAN O'NUN ŞİİRLERİ DEĞİL HAYATLARIMIZDI

Belki sıradandı ama bize yakındı anlattıkları. Onun içindi belki de birçok şiirini farkına varmadan ezberleyişim. ÖSS stresinin içimi kemirdiği bir gün tek başıma öylece otururken "Ekmek parası desem değil/gönül yarası desem değil/bir dert ki dayanılır şey değil" mısralarını tekrarlarken yakaladım kendimi. Sanırım ilk o zaman kavramıştım O'nun şiirlerinin sıradan olmadığını. Sıradan olan hayatlarımızdı. Öyle ya bu garip adam bizden birilerini anlatmıyor muydu şiirlerinde? Kimi zaman Dalgacı Mahmut kimi zaman Süleyman Efendi... Şiirlerinin öznesi hep bizden birileriydi; kafiyesiz, gösterişsiz hatta sıradan hayatlar süren kişilerdi yani.

Mesela bir dönem şairin kendinden daha çok tanınan Süleyman Efendi... Hani şu günahkâr sayılmayan ama kundurası ayağına vurmada da Allah'ın adını anmayan. Abartısız ve kendi halinde bir hayat süren. Tıpkı bizler gibi. Süleyman Efendi demişken şu anekdota değinmek yerinde olur sanırım. Hani diyor ya şair, "Hiçbir şeyden çekmedi dünyada/Nasırdan çektiği kadar" Bu mısrasından ötürü soruyorlar Orhan Veli'ye, "Bir insanın hayatında nasır acısı bu kadar önemli midir?" diye. "Hayatında nasır acısından başka acı tatmamış insanlar için önemlidir tabii" oluyor şairin cevabı. Haklılık payı vardı elbette. Hayatında öyle 'afili acılar' çekmeyen pek çoğumuz kaybolup gitmiyor muyduk nasıra eş acılarımızın içinde? Nasıl da muzırca yüzümüze vuruyordu bunu. Ve tabii kayıtsızlığımızı da. Çünkü çoğu kez kendi nasır acılarımızdan ötürü umurumuzda olmuyordu, "Ne atom bombası/ne Londra konferansı/ne de dünya!"

Her ne kadar küçük şeylerden büyük kederler yaratıyor olsak da, hayatın güzelliklerini de ıskalayıyorduk hepten. Demli bir çay yudumlarırken mesela çayın güzelliğinden dem vurmaya ihmal etmiyorduk. Ve güzel havalara övgüler yağdırmayı... Ama çok geçmeden başımıza ne geldiyse zaten bu güzel havalarda geldiğini hatırlayıveriyorduk. Öyle ya bizi bu güzel havalarda mahvetmişti. Bu güzel havalarda işinden istifa edenler; tütüne bu güzel havada başlayanlar (ve tütüne bu güzel havalarda zam gelmesi!) ve bir de bu güzel havalarda aşık olanlar... Unutmamıştı hiçbirimizi şair. 'Güzel Havalarda' şiirinde yoklamamız alınmıştı. Hepimiz oradaydık. Hepimiz bir yerde güzel havalarda kurba-

nydık.

Şikayetçiydik güzel havalardan, nasırlı ayaklarımıza vuran kunduralardan, sadece sinemaların dışının, acı suyun, havanın bedava oluşundan ve hayat kavgamızdan. Hâlbuki bu kavgaydı hayatı yaşanır kılan. Kavganın bitmesini istemek ölmekle eş değerdii şaire göre: "Şu kavga bir bitse dersin/acıkmasam dersin/yorulmasam dersin/ölsem desene."

ARGO ve KABA SÖZCÜKLERİN ŞAİRİ

Kendimi şairin dizelerine kaptırılmış giderken bilgisayarımın bazı kelimelerin altını çizdiğini gördüm. Derdi neymiş öğrenmek için sağa tıkladığımda yazan ifade şuydu: Argo veya kaba sözcük! Sanırım sözün bittiği yerdeydim. Deminden beri anlatmak için uğraştığım şey bilgisayarım tarafından özetlenmişti bile. Gözünü sevdiğimin teknolojisi! Evet... Orhan Veli böyle bir adamdı işte. Argo ve kaba sözcükleri şiirlerinde imtina etmeden kullanan bir şairdi O. Çünkü O'nun derdi hayatları argo veya kaba sözcükler ekseninde dönen insanları anlatmaktı. Elbette bilgisayarım da kabul edecek bu garip şiirleri zamanla. Öyle ya kimlere kabul ettirmemişti ki kendini Orhan Veli. Hiç şüphesiz bunu, "Hiçbir yaptığımdan pişman olmayacağım" diyerek yola çıkmasına borçlu. Şayet böyle düşünmemiş olsaydı şair, şu an böyle bir adamdan söz etmiyor olacaktık; tabii şiirler de gösterişsiz hayatlarımızdan.

Kuşkusuz yine aşktan ve ölümden bahsedecekti şiirler. Ancak ölüm, "Meçhule giden bir gemi" olarak kalacaktı hep. Aşk yakıcı bir ateş olacaktı; sevgili ete kemiğe bürünmeyen bulanık bir düş. Deyeceğim o ki şiirler bir garip olmayacak, eli yüzü gereğinden fazla düzgün bir şey olup çıkacaktı. Ve hayatlarımızda hep iki numara büyük kaçacaktı. Hâlbuki O'nun şiirleri hayatlarımızda tam oturuyor değil mi? Bu da şairin yaşadığı toplumun ölçüsünü adam akıllı almasından kaynaklanıyor olsa gerek. Hem de her defasında sıkılmadan ve yeniden.

Sıradan şiirlerin sıra dışı adamı 1950 Kasım'ında aramızdan ayrıldı. Ama mısraları dudaklarımızdan döküldüğü sürece o hep aramızda bir yerlerde olacak. Kâh İstanbul'u dinlerken kâh koskoca dünyada, gün ışığındaki hissemize razı olmuşken...

Atamızı andık

Nevşehir Üniversitesi Atatürk'ü Anma Haftası Etkinlikleri kapsamında "Ölümünün 73. Yıldönümünde Büyük Önder Atatürk" konulu konferans gerçekleştirildi. Konferansa konuşmacı olarak Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erol Seyfeli katıldı. Prof. Dr. Seyfeli yaptığı konuşmada 10 Kasım'ın bir matem günü değil, Atatürk'ü anlama günü olması gerektiğini söyledi. Atatürk'ün fikirlerinin bir meşale gibi aydınlatıcı olduğunu belirten Seyfeli, Atatürk'ün düşüncelerinden, ilke ve inkılaplarından kesitler sundu. Konferansın ardından Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü tarafından Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden oluşan mini bir konser verildi.

Osmanlıca Nutuk Üniversitemizde

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi tarafından Üniversitemize birçok nadir eser bağışlandı. Bağışlanan eserler arasında Atatürk ün 1927 yılında TBMM de okuduğu ve ilk basımı aynı yıl Osmanlıca olarak yayınlanan Nutuk un bir kopyası da yer alıyor. Nutuk un yanı sıra Atatürk ün Kurtuluş Savaşı nda kullandığı haritalar da eserler arasında bulunuyor.

Nevşehir Üniversitesi
Adına Sahibi

Prof. Dr. Filiz KILIÇ
(Rektör)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Çetin PEKACAR

Yayın Koordinatörü
Uzm. Mehmet AKBAŞ

Görsel Yönetmen
Öğr. Gör. Fadime ŞİMŞEK

Yayına Hazırlayanlar
Öğr. Gör. Fadime ŞİMŞEK
Uzm. Mustafa İŞLİYEN
Öğr. Gör. Selçuk ULUTAŞ
Uzm. Taylan VIRACA
Derya GÖNCÜ
Rıza GÜNAYDIN

Haberleşme Adresi
Nevşehir Üniversitesi
Rektörlüğü
Basın ve Halkla İlişkiler
Birimi
2000 Evler/Nevşehir
www.nevsehir.edu.tr
neuaktuel@nevsehir.edu.tr
t: 0384 228 10 33/34
f: 0384 215 30 58

Baskı
Simtel Ofset Matbaacılık
Basın Yayın
San. Tic. Ltd. Şti.
Karasoku Mh. Meydan Sk
No:3 Nevşehir

Tel
0384 213 38 66
0384 212 98 82

Fax
0384 212 98 83

info@simtelofset.com